

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ОПШТИНЕ БОР ЗА 2018. ГОДИНУ

Члан 1.

Доноси се Локални акциони план запошљавања општине Бор за 2018. годину.

Члан 2.

Локални акциони план запошљавања општине Бор за 2018. годину објавити у „Службеном листу општине Бор“.

I Резиме

Локални акциони план запошљавања (ЛАПЗ) општине Бор је основни инструмент спровођења активне политике запошљавања. Кључни партнери у креирању и реализацији ЛАПЗ-а за 2018. годину су: Локална самоуправа општине Бор, Национална служба за запошљавање (НСЗ) филијала Бор, Канцеларија за локални економски развој (КЛЕР), Канцеларија за младе, Центар за социјални рад, образовне институције и други.

У припреми ЛАПЗ-а за општину Бор водило се рачуна о следећем:

1. **Велика незапосленост** - према подацима за месец децембар 2017.г. у општини Бор има 5.209 незапослених лица од чега 3.088 жена што у процентима износи 59,3 а то је повећање у укупном броју незапослених за око 2%.у односу на претходну годину.Удео незапослених са III I IV степеном образовања је 50,41% и има их укупно 2.626. Неквалификованих је 38,24%, незапослених млађих од 30 година има 28,70%, старијих од 50 година 23,15%, Рома 5,99%, особа са инвалидитетом 4,26% итд. Изузетно је велики број незапослених који на посао чекају дуже од годину дана и то 71,1% или 3.706 лица.

2. **Оčekивани прилив нових незапослених лица**-технолошких вишкова у__2018.години због најављених социјалних програма и отпуштања радника у јавним и неким привредним предузећима.

3. **Недовољан број новоотворених радних места**

4.**Велики удео радно способног становништва** у укупном броју становника (преко 70% према последњем попису)

5.**Наглашен приоритет повећања запослености** у свим стратешким документима општине Бор

6.**Приоритети политике запошљавања у 2018.години** утврђени Националним акционим планом запошљавања (НАПЗ)

Полазећи од претходног, ЛАПЗ општине Бор за 2018. годину је предвидео следеће приоритете:

1.Подстицање запошљавања активним мерама запошљавања и укључивање теже запошљивих лица

2.Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

3.Унапређење институција запошљавања

Реализација одабраних приоритета ће се финансирати на следећи начин:

- средствима из буџетског фонда општине Бор у износу од 30.000.000,00 динара,
- средствима из републичког буџета кроз редовне јавне позиве НСЗ,
- суфинансирањем из буџета РС,
- додатним наменским средствима из буџета општине,
- донацијама и др.

Очекивани резултат је смањење незапослености и допринос већем запошљавању у 2018.години у општини Бор.

II РЕАЛИЗАЦИЈА ЛАПЗ ЗА 2017 ГОДИНУ

Локални план запошљавања за 2017. годину предвидео је 3 групе приоритета и то:

- 1.подстицање запошљавања активним мерама запошљавања и укључивање теже запошљивих лица
- 2.унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал и
- 3.унапређење институција запошљавања

1. Подстицање запошљавања активним мерама запошљавања тржишта рада

- За samozapošljavanje је у општинском буџету за 2017.годину било предвиђено 2.500.000,00 динара.Ова мера је била суфинансирана из републичког буџета са још 2.000.000,00динара.У буџету је била предвиђена и мера стицање практичних знања и у те сврхе одвојено 1.500.000,00динара.За ову меру није било интересовања па су средства касније преусмерена на samozapošljavanje тако да је субвенцију добило укупно 30 лица

- Из средстава републичког буџета субвенцију за samozapošljavanje је добило 25 лица што износи 4.620.000,00 динара.

- Субвенцију за отварање нових радних места добило је из републичког буџета 19 послодавца за 19 лица за које је утрошено 2.880.000,00динара.

- Из буџетског фонда општине Бор одвојено је 2.000.000,00 дин за отварање нових радних места. Ова мера је била суфинансирана од стране републичког буџета тако да је финансирано запошљавање 24 лица код 19послодавца што у динарима укупно износи 3.600.000,00 динара.

Јавним радовима које је финансирала НСЗ у општини Бор је ангажовано 30 лица у трајању од четири месеца за које је утрошено око 4.000.000,00 динара и 42 особе са инвалидитетом за које је утрошено око 5.500.000,00 динара.

Општина је издвојила 5.000.000,00 динара за јавне радове који су суфинансирани из републичког буџета. Из тих средстава је финансирано ангажовање 74 осталих лица и 13 особа са инвалидитетом у трајању од 3 месеца за које је укупно потрошено око 8.333.000 динара.

Субвенција за запошљавање особа са инвалидитетом коју реализује НСЗ из посебног буџетског фонда Републике реализована је у општини Бор за 2 лица .

У 2017. години је у Бору одржан један сајам за запошљавање и реализоване

су и друге мере из програма НСЗ као што су: клуб за тражење посла, обуке за активно тражење посла, програм менторинга, мотивационе обуке итд.

У току 2017. године по ЛАПЗ је општина Бор из сопствених извора финансирала програм стручне праксе за 8 лица и за те намене је издвојила 2.000.000 динара. Мера се још увек реализује.

По редовним Јавним позивима НСЗ, 30 лица са територије општине Бор је укључено у меру стручна пракса и за ове намене је издвојено 3.849.000 динара.

Програм стицања практичних знања у 2017. години био је планиран у ЛАПЗ-у из средстава општине у износу од 1.500.000,00 дин. са одобреним учешћем из републичког буџета.Интересовање за ову меру је изостало и нико се није пријавио на јавни позив па су средства преусмерена и реализована кроз меру samozapošljavanje.

По редовном Јавном позиву је укључено 7 лица у програм стицања практичних знања и за ову меру је резервисано 1.541.416 динара.

У обуке за потребе тржишта рада је укључено 32 лица по пројекту ИПА 2012.

Обука за ОСИ је обухватила 10 лица а у функционално основно образовање преко НСЗ се укључило 1 лице.

РЕАЛИЗАЦИЈА ЛАПЗ-а ЗА 2018. ГОДИНУ

МЕРА	БРОЈ ЛИЦА		УКУПНО
	НСЗ	ЛАПЗ	
САМОЗАПОШЉАВАЊЕ	25	30	55
НОВО ЗАПОШЉАВАЊЕ	19	24	43
ЈАВНИ РАДОВИ	72	87	159
СТРУЧНА ПРАКСА	30	8	38
УКУПНО	146	149	295

Анализом и евалуацијом ефеката појединих мера на смањење незапослености, уочава се да програми директног субвенционисања запошљавања имају најбоље директне ефекте.

Од свих корисника субвенције за запошљавање у претходном периоду од 2010. до 2015.године, анализом је утврђено да је око 50% од свих отворених радњи и даље активно што је добар ефекат и на нивоу је светског просека.Оно што је очигледно и на шта предузетници скрећу пажњу то је да је ова субвенција недовољна за покретање бизниса и већ неколико година износ се није мењао и ако је раст цена значајан.Такође би требало порадити на неким додатним повољностима за почетнике у бизнису као што је смањење обавеза у почетном периоду, сузбијање нелегалне конкуренције и слично.

Када је у питању стручна пракса, досадашње искуство показује да после завршетка стручне праксе која се финансира из буџета, послодавци запошљавају скоро 40% свршених практиканата.

2. Унапређење квалитета радне снаге и лагање у људски капитал

Мера функционалног основног образовања је току. Реализује се у ОШ „Вук Караџић“ и обухваћена су

30 лица.Књиге и остала наставна средства за ову обуку обезбеђује школа.

Спровођење је почело у новембру и трајаће до краја јуна 2018. године.

Побољшано је усклађивање уписне политике средњих школа са потребама послодаваца и развоја привреде. Техничка школа Бор ушла је у систем дуалног образовања са једним оделењем смера оператори за производњу метала.

Стручна пракса ученика и студената је реализована у складу са плановима и програмима образовања.

У циљу да се подстакне преузетништво у области развоја ИТ кроз активност невладиних организација уз помоћ донатора и општине реализовано је 6 обука са 180 полазника у области информационих технологија

Пословни центар НСЗ је 2017.године у општини Бор одржао 6 обука за потенцијалне будуће предузетнике које је успешно завршило 98 незапослених лица а информативно саветодавне услуге ја користило преко 200 лица.

3. Унапређење институција запошљавања

У Општини Бор делује **Бизнис инкубатор центар** који је основан ради подршке развоју предузетништва као правца развоја привреде општине Бор, кроз формирање институционалне подршке развоју малих и средњих предузећа у циљу смањења незапослености на територији општине

Општинска управа Бор, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Општинској управи општине Бор образовала је **Канцеларију за локални економски развој** која се бави израдом стратешких докумената у сарадњи са стручним лицима из одређених области, учествује у изради пројеката којима се подстиче економски развој, сарађује са јавним предузећима и установама у циљу израде пројеката, сарађује са невладиним организацијама. Канцеларија за ЛЕР је у 2017.години спровела конкурсе за доделу средстава из буџета Општине за финансирање и суфинансирање програма и пројеката од јавног интереса у општини Бор, а неке од области су: образовање, стручно усавршавање и стручна пракса, наука, информисање и развој међународне сарадње, чиме између осталог доприноси унапређењу радне снаге.Канцеларија за ЛЕР је израдила пројекте за санацију радионице електромашинске школе који је одобрен од Канцеларије Владе Србије за јавна улагања.Урађено је више нових пројеката за водовод и канализацију чије се одобрење и реализација очекује током 2018.године.

Канцеларија за младе Општине Бор активно је укључена у програм професионалне оријентације и каријерног вођења и саветовања младих.

Активности на развоју каријерног саветовања и вођење (професионална оријентација) одвијале су се током 2017.године у **образовним институцијама**, посебно у Техничкој школи и на Техничком факултету (у коме се реализује преко Центра за каријерно саветовање Београдског универзитета).

Ради професионалне оријентације и подстицања ученика и студената реализоване су програмске активности Регионалног центра за таленте , образовних институција и организација цивилног друштва(идентификација талентованих, научне школе, смотре и такмичења), програм каравана науке Тимочки научни торнадо -Шести фестивал науке и Четврта ноћ истраживача, смотре студентских истраживачких радова у оквиру научних скупова Техничког факултета и др.

Локални савет запошљавања општине Бор је у претходном сазиву одржао 30. седница. Крајем 2015.

године формиран је нови сазив Локалног савета за запошљавање општине Бор који је до сада одржао 7 седнице од којих 3 у 2017.ој.Средином 2017. године именован је нови председник ЛСЗ.

III СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА ОПШТИНЕ О ПОЛИТИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА

Полазећи од значаја решавања проблема незапослености и већег запошљавање у општини Бор, у важећим стратешким документима општине донетих у протеклом периоду (Стратегија локалног одрживог развоја 2011-2021, Стратешки план за социјалну политику за период 2013 - 2018.) изричито је наглашен приоритет повећања запослености, а тиме и решавања низа других развојних и социјалних проблема.

У току је израда новог Локалног акционог плана за младе за четворогодишњи период у коме ће бити сагледани актуелни проблеми запошљавања и утврђени приоритетни правци и мере за решавање незапослености младих и израда новог стратешког плана за социјалну политику.

Локални план запошљавања за 2018. годину конкретизује и разрађује циљеве и приоритете из наведених докумената, као и циљеве и приоритете Националне стратегије запошљавања и Националног плана запошљавања за 2018. годину полазећи од анализе стања на основу реалних података, и могућности економског и друштвеног развоја општине и шире заједнице.

За реализацију циљева и мера предвиђених Локалним акционом планом запошљавања део средстава обезбеђује се у буџетском фонду општине Бор за подстицај запошљавања. Преласком на концепт тзв. програмског буџета, створили су се услови за лакше издвајање и пораст средстава у овом буџетском фонду из године у годину .

IV АНАЛИЗА ЛОКАЛНЕ СИТУАЦИЈЕ И ТРЕНДОВА

1. Демографски подаци

Према попису из 2011. године, у општини Бор живи 48.615 становника (у укупној популацији Србије учествује са 0,7%, а Борског округа са 38,9%). Основно обележје демографских кретања општине Бор јесте низак природни прираштај, који не омогућава ни просту репродукцију становништва. У периоду 2002-2011. стопа природног прираштаја има негативан тренд што указује на проблем депопулације, односно “беле куге”.

Промене у броју становника по појединим старосним групама у међупописном периоду 2002-2011., указују на интензиван процес старења становништва, па је тако контингент становништва старости изнад 65 година повећао учешће у укупној популацији са 14% на 16,25% (са 7.796 на 7.899 становника), док се учешће младог становништва смањује. Просечна старост становништва износи 41,85 година што општину Бор сврстава у категорију општина дубоке старости становништва. Очекивано трајање живота деце рођене у периоду 2009-2011. година указује да ће женска популације општине Бор доживети 76,34 године, а мушка 70,58 година.

Полна структура становништва у посматраном периоду се није битније променила, односно према попису из 2002. године број жена на 100 мушкараца износио је 102,96, а по попису из 2011.године 103,66. Обзиром да је број жена у порасту наредне активности треба усмерити ка развоју женског предузетништва-домаће радиности и ка већем укључењу жена у органе управљања и одлучивања.

Образовна структура становништва има посебан значај за привредни и друштвени развој сваке средине. У образовној структури становништва старог 15 и више година на подручју општине Бор (2011. година), завршена средња школа је најчешћи вид образовања (45,3% становника), на другом месту је основно образовање (21,27%), док је 12,43% (5.209) становништва општине са вишом и високом стручном спремом. Значајно је напоменути да је скоро 33,94% становништва (14.217 становника) општине на нивоу основног и нижег образовања, што неспорно захтева веће ангажовање на образовању становништва кроз доквалификацију, преквалификацију и програме перманентног образовања.

Основне економске карактеристике становништва општине Бор према попису из 2011. године су:

- доминантна структура је радно-способни контингент становништва (34.718 становника) од чега је запослених 11.992 становника (34,54% радног контингента) што је испод просека Републике (35,29%);

- 20.891 становник чини укупно активно становништво, односно стопа активности износи 42,97%, што је на нивоу републичког просека (41,34);

- стопа запослености активног становништва износи 78,32% (РС 77,56%).

- стопа незапослености активног становништва износи 21,68% (РС 22,44%).

Обзиром да доминантна група становника спада у категорију радно-способног становништва (71,41%), може се оценити да постоји значајан развојни потенцијал који може опредељујуће утицати на тржиште рада и запосленост.

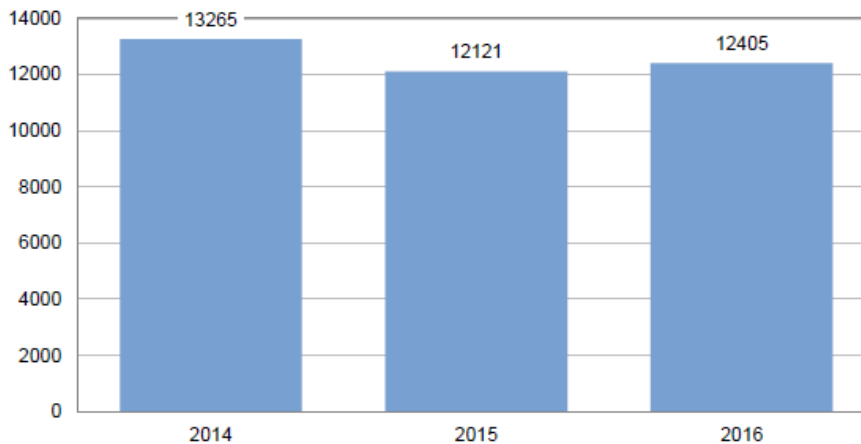
Попис пољопривреде 2012. године показао је да је на триторији општине Бор годишње радно ангажовано 4.734 лица, од чега је 1.835 носилаца газдинстава (508 жена), 2807 чланова породица (1782 жене) а сезонских радника под уговором годишње је 84. Међутим, стално запослених је свега 8 (2 жене).

Тренутни подстицаји за пољопривредну производњу од стране Министарстава (подстицаји по хектару, субвенционисање набавке опреме...) и Општине (субвенционисање вештачког осемењавања говеда, набавке воћних и лозних садница, набавка опреме...) нису довољни да би се незапослено лице по основу наведених подстицаја определило за професионално бављење пољопривредом.

2. Стање запослености и незапослености у општини Бор

Познати статистички подаци о запослености у Општини Бор односе се на годишњи просек за 2016.годину. Годишњи просек запослених био је 12.405 лица, од чега је 10.805 лица запослено у правним лицима - привредна друштва, предузећа и установе, 1455 лица су предузетници и лица која раде код њих и 145 лица су регистровани пољопривредници.

Регистровани запослени, 2014—2016.*

* Од 2015. укључени су и регистровани индивидуални пољопривредници

Извор: Статистика запослености и зарада, РС.

Упоредни преглед броја запослених лица по секторима је био следећи:

	2015.	2016.
1.Прерађивачка индустрија	2.331	2.658
2.Рударство	2.014	2.034
3.Здравствена и социјална заштита	1.219	1.060
4.Трговина и поправка моторних возила	1.151	1.430
5.Образовање	880	985
6.Државна управа и обавезно соц.осиг.	672	758
7.Саобраћај и складиштење	734	594
8.Стручне, научне и техничке делатности	436	398
9.Снабдевање водом, управљ.отп.водама	463	340
10.Административне и помоћне усл. дел.	519	330
11.Грађевинарство	243	305

12.Снабдевање електр. енергијом, гасом и паром	400	288
13.Услуге смештаја и исхране	276	275
14.Уметност, забава и рекреација	226	254
15.Остале услужне делатности	151	165
16.Финансијске делатности	34	160
17.Информисање и комуникације	142	133
18.Пољопривреда, шумарство и рибарство	61	69
19. Пословање некретнинама	9	24
Предузетници и запослени код њих	1.735	1.455

У погледу запослености доминирају два производна сектора: прерађивачка индустрија и рударство у којима је настављен пораст запослености као и у сектору за трговину и поправку моторних возила.

У друштвеним делатностима највише упослених лица је у сектору здравствене и социјалне заштите, сектору за образовање и сектору државне управе и обавезног социјалног осигурања.

До смањења запослености је дошло у сектору за саобраћај, стручних, научних и техничких делатности а нарочито велико смањење је код приватних предузетника

И даље су недовољно заступљени сектори:

- грађевинарство у коме је дошло до извесног раста
- услуге смештаја и исхране
- остале услужне делатности
- информисање и комуникације где је дошло до пада запослености
- пољопривреда, шумарство и рибарство итд.

Запошљавање је отежано и због забране пријема радника у државном сектору

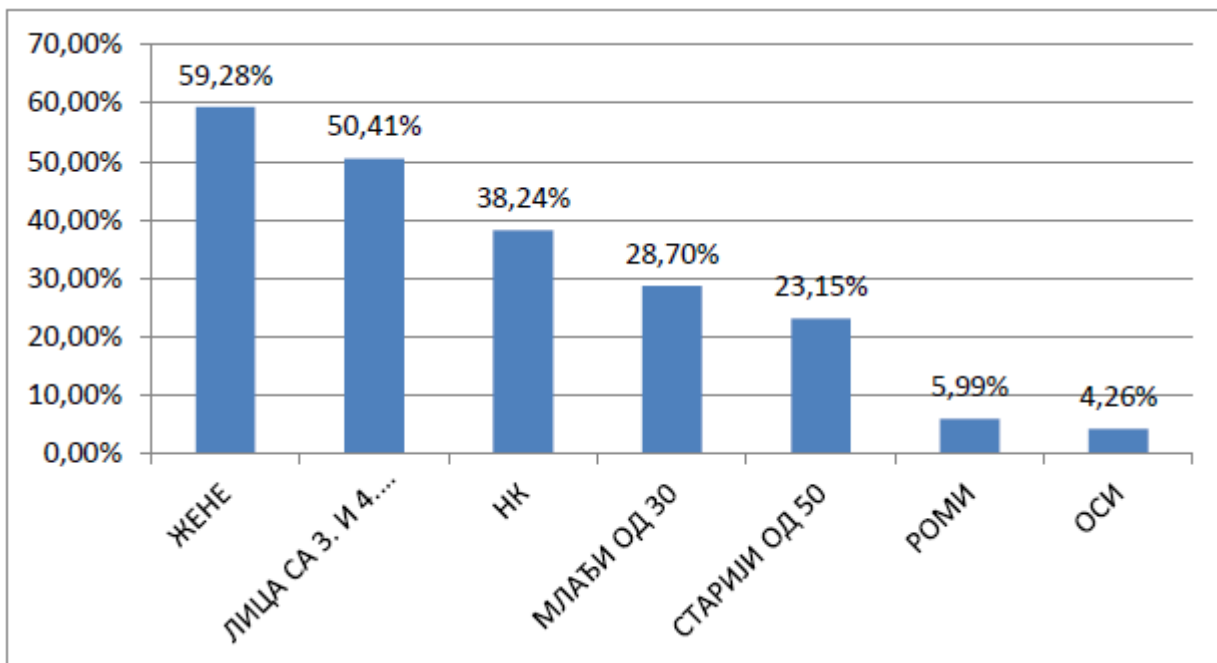
Треба узети у обзир да Републички завод за статистику објављује податке о регистрованој запослености према новом извору а то је Централни регистар обавезног социјалног осигурања(ЦРОСО). Развијена је нова методологија заснована на комбиновању података ЦРОСО и Статистичког пословног регистра(СПР). Преласком на нови извор података проширује се обухват броја запослених тако да се под појмом запослени подразумевају лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о привременим и повременим пословима; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

Проблем незапослености један је од кључних приоритета у локалној заједници, који се негативно одражава на све друге сегменте друштвене заједнице и на све старосне структуре.

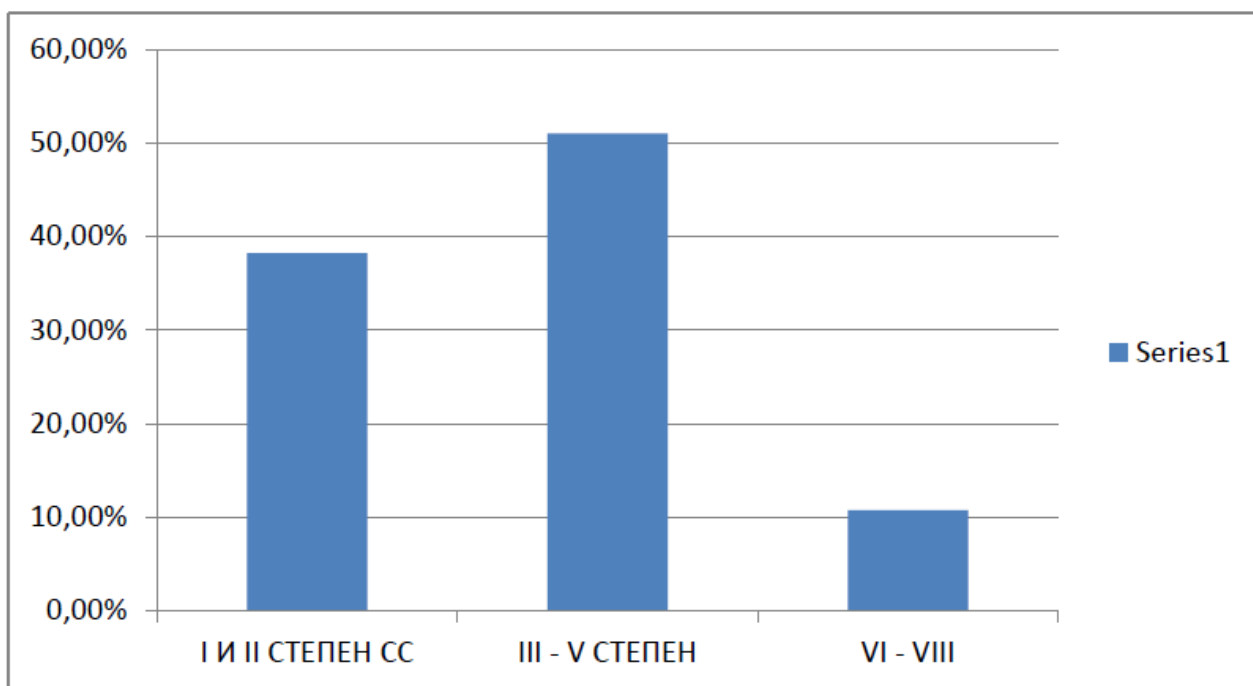
Статистички подаци на крају месеца децембра 2017. године показују да у општини Бор има 5.209 незапослених лица што је смањење у односу на исти период претходне године од 8,64% али је и даље веома висок степен незапослености у односу на укупан број радно способног становништва.

Од укупно незапослених, 59,28% су жене или 3.088 особа.Лица са III и IV степеном образовања је 50,41% тј.2.626. Неквалификованих је 38,24% тј. 1.992 лица, млађих од 30 година има 1.495 лица а то је 28,70% од укупног броја незапослених, старијих од 50 година има

23,15% или 1.206 лица, Рома 5,99% тј. 312 лица; особа са инвалидитетом 4,26 % или 222 лица итд.

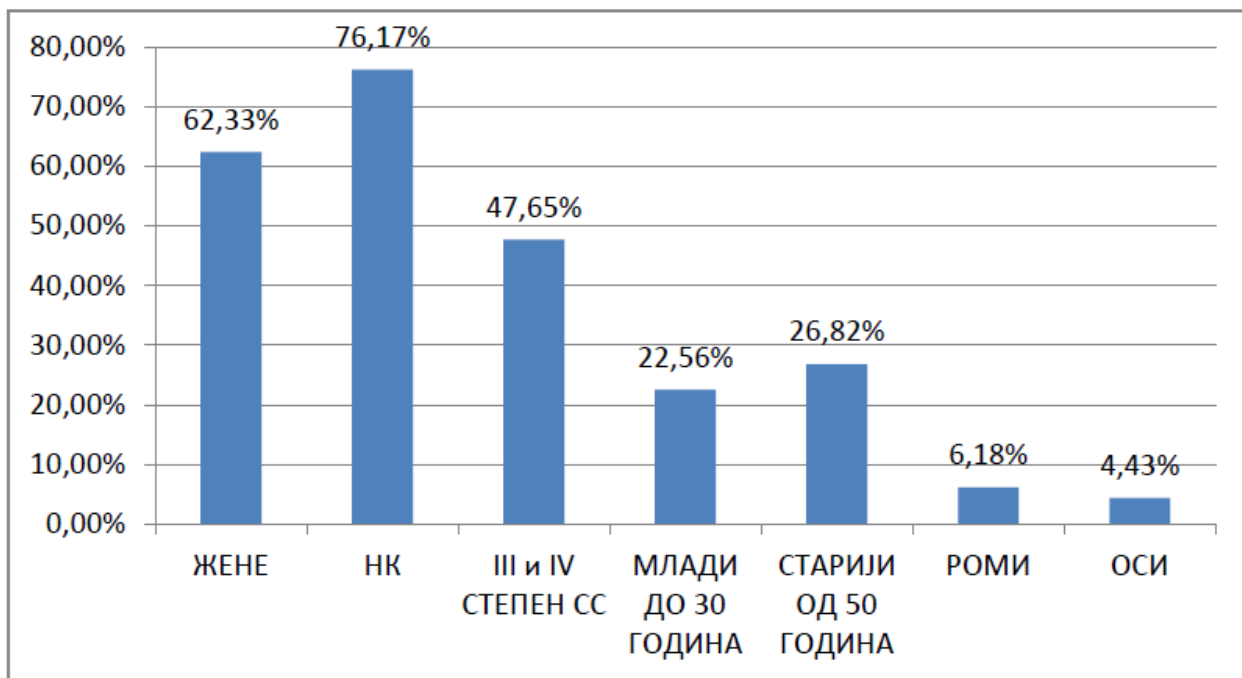
У структури незапослених према степену стручне спреме, преовлађују лица са квалификацијама од III до V степена стручне спреме којих има укупно 2.657 или 51%. По бројности на другом месту су лица са најнижим квалификацијама, тј. са I и II степеном којих на евиденцији НСЗ има 1.992 што је 38,25% од укупног броја незапослених; затим следе незапослени са VI –VIII степеном стручне спреме којих укупно има 10,75% односно 560 лица.

Посебан проблем у структури незапослених су тзв. дугорочно незапослени у које спадају они који на евиденцији незапослених чекају дуже од годину дана.

Према подацима из децембра 2017. г.у укупном броју незапослених, дугорочно незапослених лица има 3.706 тј. 71,14% од укупног броја незапослених.

Међу дугорочно незапосленим лицима највише има жена и то 2.310 што у процентима износи 62,23; лица без квалификација има 76,17% или 2.823 лица; са III и IV степеном стручне спреме 1.766 лица тј.47,65% млади до 30 година 22,55% тј. 836 лица; старијих од 50 година 26,82% или 994 лица; Роми учествују у структури дугорочно незапослених са 6,17%; ОСИ са 4,42% итд.

Пратећи проблем незапослености су: застаревање знања због дугог чекања на посао, ниска мотивисаност за запошљавање у другом занимању, ниска мотивисаност за запошљавање у нижем степену стручне спреме, слаба територијална покретљивост незапослених лица итд.

Из ових података се види да незапосленост највише угрожава жене, лица са III и IV степеном школе, лица без квалификација, младе људе до 30 година, као и старије људе.

Велики проблем представљају и незапослени који су у стању изражених социјалних потреба. Број

корисника социјалне помоћи преко Центра за социјални рад који су радно способни је 937 лица и то је повећање за 14,4% у односу на 2016 . годину када их је било 819. Међу незапосленима је и 304 оба незапослена родитеља и 230 самохраних родитеља.

У 2017.години дошло је до повећања пријављених потреба за запошљавањем у односу на 2016.годину. Пријављено је до краја децембра укупно 515 слободних радних места што је за 69% више у односу на исти период претходне године када је било пријављено 304 потребе

T8 ПРИЈАВЉЕНЕ ПОТРЕБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕМ ПО МЕСЕЦИМА И ОПШТИНАМА

БОР / БОР		БОР	КЛАДОВО	МАЈДАНПЕК	НЕГОТИН	БОРСКИ ОКРУГ
2016	∑ 2016	304	148	41	273	766
	I	2	3	0	1	6
	II	9	9	1	6	25
	III	186	15	4	13	218
	IV	20	74	20	144	258
	V	8	7	6	6	27
	VI	2	11	0	34	47
	VII	15	20	7	1	43
	VIII	11	1	1	25	38
	IX	38	2	1	10	51
	X	5	1	1	30	37
	XI	6	2	0	1	9
	XII	2	3	0	2	7
2017	∑ 2017	515	154	122	127	918
	I	7	14	1	3	25
	II	8	15	5	32	60
	III	133	27	9	17	186
	IV	142	23	50	41	256
	V	11	0	3	9	23
	VI	7	4	6	3	20
	VII	38	19	11	1	69
	VIII	19	4	21	8	52
	IX	124	1	7	9	141
	X	10	20	3	1	34
	XI	7	14	4	2	27
	XII	9	13	2	1	25
Индекси	XII 2017 / XII 2016	450,0	433,3	-	50,0	357,1

Ипак, у 2017.години засновало је радни однос 5.416 лица што је много мање у односу на 2016.г. када је радни однос засновало 6.573 лица

Разлика између пријављених потреба тј. слободних радних места код послодаваца и уполсених радника се појављује зато што послодавци немају обавезу да достављају Националној служби за запошљавање пријаве о слободним радним местима.

3. Анализа социо-економске ситуације

Проблем незапослености у општини Бор узрокован је превасходно карактером привредне структуре општине (капитално интензивна рударска и металуршка производња) уз истовремено споро превазилажење моноструктурног карактера привреде односно активирање других привредних области као што су туризам, пољопривреда, прерада дрвета, рециклажна индустрија, производња неметала, различитих услуга, а посебно спор развој сектора МСП.

Последњих година започеле су неке активности у развоју алтернативних привредних грана, као што је туризам, прерађивачке и рециклажне индустрије, пољопривреде и др. У општини функционише Бизнис инкубатор центар са задатком да подстиче развој

предузетништва. Услуге Д.о.о."Бизнис инкубатор центар" Бор тренутно користи 10 лица, а претежно су у питању занатске радње. Ниска је цена закупа пословног простора - 25% за кориснике на првој години, 50% за кориснике на другој години, 75% за кориснике на трећој години и 100% цене закупа по метру квадратном за кориснике на четвртој години. Чак је и пуна цена закупа далеко нижа од осталих локала у граду. Корисницима је омогућено целодневна бесплатно коришћење интернет услуга, телефона и факса. У понуди је и коришћење књиговодствених услуга.

Веома битан за развој привреде општине Бор је и пројекат Завршетак индустријске зоне Бор, чији је предлагач општина Бор, а који се и даље налази у ужем кругу пројеката за финансирање из средстава фондова ЕУ. Завршетком овог пројекта Општина ће потенцијалним инвеститорима моћи да понуди инфраструктурно опремљен простор за изградњу објеката пословне намене, чиме се отварају нове могућности за развој привреде како општине Бор, тако и целог региона. Самим тим отварају се нове шансе за запошљавање. Планом генералне регулације градског насеља Бор предвиђен је простор за проширење индустријске зоне.

У намери да олакша пословање предузетницима и привредним друштвима Општинска управа Бор у свом Услужном центру поседује Канцеларију за пријем докумената за регистрацију предузетника. У оквиру ове Канцеларије врши се пријем захтева и дају инструкције везане за регистрацију, гашење и остале промене које се тичу привредних друштава и предузетника а које су у надлежности АПР.

У школској 2017/2018. години се стипендира 22 студента основних академских студија и 5 студента мастер академских студија.

Започете су и бројне активности на повезивању образовних институција и тражишта рада. Средње стручне школе уводе нове смерове на захтев привреде. У оквиру Техничке школе функционише Регионални центар за континуирано образовање одраслих, који је стекао значајно искуство кроз реализацију бројних програма краткотрајних стручних обука и преквалификација. У оквиру Преудзећа за радно оспособљавање и рехабилитацију инвалида (“заштитна радионица”) реализује се радно оспособљавање, рехабилитација и запошљавање ОСИ. Две деценије у Бору делује и Центар за талентоване и надарене ученике. Кроз вишегодишњу реализацију пројекта Министарства просвете, омладине и запошљавања и ГИЗ реализује се систем каријерног вођења и саветовања, односно професионалне оријентације у који су, поред НСЗ, укључене све основне школе, Канцеларија за младе као и средње школе и факултет, предузећа и јавне установе, НВО и друге институције.

Последњих година започело је формирање низа локалних институција на подручју решавања проблема запошљавања уз истовремено прилагођавање рада НСЗ. У оквиру локалне заједнице формиран је још 2006. године Локални савет запошљавања, који припрема и прати реализацију Локалног акционог плана запошљавања, као и посебан наменски буџетски фонд за подстицај запошљавања. реализована је и обука чланова Локалног савета запошљавања за праћење потреба тржишта рада и у складу са тим припрема локалних акционих програма запошљавања. Филијала НСЗ започела са сопственим оспособљавањем ради реализације различитих мера активне политике запошљавања, настојећи да своје активности прилагоди потребама борске средине.

Међутим, и даље је присутна потреба да све наведене институције и организације које делују на подручју запошљавања још више развију све своје пројектоване и потребне активности, да наставе своје кадровско и техничко опремање и да партнерске односе подигну на још виши ниво. Локална заједница стално треба да редефинише своју стратегију решавања проблема незапослености, односно имплементацију начелно постављеног приоритета запошљавања у различитим документима, поготову у документима о економском развоју, као и да у оквиру својих материјалних могућности одређује већа средства за решавање незапослености.

Незапосленост је изузетно значајан проблем за општину Бор чијем решавању се и у 2018. години мора прилазити још организованије, одлучније и одговорније уз ангажовање много већих сопствених ресурса као значајној допуни мера и средства који се усмеравају са националног нивоа.

Најзначајнији пројекти који треба да убрзају решавање проблема незапослености у општини Бор а тиме и да допринесу бржем економском развоју и смањењу сиромаштва су:

1. Пројекти интензивнијег развоја рударства (у саставу РТБ Бор али и кроз улагања страних рударских компанија), који уз развој

металургије треба да обезбеди дугорочни стабилни развој носеће привредне гране општине и основ за развој мреже МСП ослоњених на производњу и прераду бакра.

2. Пројекти развоја алтернативних привредних грана, преваходно туризма, ИКТ индустрије, рециклажних индустрија, услуга, радно интензивних индустрија, пољопривреде, трговине и других области у којима је могуће отворити већи број нових радних места, посебно кроз **развој индустријске зоне и предузетништва**

3. Пројекти реформе образовања, посебно дуалног образовања, који треба да омогући тешње повезивање потреба тржишта рада и исхода образовања на свим нивоима.

4. Пројекат децентрализације решавања проблема незапослености који треба да омогући веће учешће локалне заједнице његовом решавању прилагођено специфичностима, потребама и могућностима општине, уз истовремено повезивање са суседним општинама. Такође и кроз развој интегрисаних услуга подстицања запошљавања и решавања проблема незапослености, формирање различитих центара за радно оспособљавање младих, професионалну оријентацију и др.

5. Пројекат унапређења рада Националне службе запошљавања кроз њену децентрализацију и прилагођавање активности локалним потребама.

V ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ ЗА 2018. ГОДИНУ

Општина Бор је решавање проблема незапослености и веће запошљавање дефинисала као један од својих кључних приоритета, те је зато и одређена да реализује своју посебну локалну стратегију запошљавања са нагласком на акционом плану њене имплементације. Имплементационе мере су усмерене да обезбеде повећану запошљивост кроз бољу организованост и повезаност заједничким програмима свих постојећих институција које делују на подручју запошљавања.

Приликом дефинисања приоритета и мера политике запошљавања у општини, пошло се и од основних циљева политике запошљавања на националном нивоу утврђених у Националном акционом плану запошљавања(НАПЗ) за 2018. годину, који који су усмерени на:

I Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада,

II Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршку регионалној и локалној политици запошљавања,

III Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

Према Националном акционом плану запошљавања у 2018. години средства буџета РС одобраваће се за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања у локалним заједницама, и то за :

- јавне радове у које се могу укључити лица из свих категорија теже запошљивих у складу са ЛАПЗ-ом
- Обуку на захтев послодавца
- програм стицања практичних знања за квалификована лица, вишкове и дугорочно незапослене
- субвенције за samozapoшљавање у делатностима у складу са потребама локалног економског развоја у ЛАПЗ-у
- субвенције за запошљавање незапослених лица из

категирије теже запошљивих из једне или више категорија у складу са потребама локалног тржишта и наведених у ЛАПЗ-у

Према НАПЗ-у у 2018.години, приоритет при укључивању у мере активне политике запошљавања имају категорије теже запошљивих лица које обухватају:

- младе до 30 година старости,
- старије од 50 година,
- вишкове запослених,
- лица без квалификација и нискоквалификовани,
- особе са инвалидитетом,
- Роме,
- радно способне кориснике новчане социјалне помоћи,

- дугорочно незапослене (на евиденцији дуже од 12 месеци а посебно оне дуже од 18)
- младе до 30 година који су имали или имају статус деце без родитељског старања и жртве породичног насиља,

У мере треба укључити остала теже запошљива лица као што су:

- жене,
- избегла и расељена лица,
- повратници према споразуму о реадмисији
- самохрани родитељи
- оба незапослена супружника
- родитељи деце са сметњама у развоју
- бивши извршиоци кривичних дела

ТАБЕЛА ПРИОРИТЕТА, МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ БОР

Мера/активност	Исход/очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања
1. ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА АКТИВНИМ МЕРАМА ЗАПОШЉАВАЊА И УКЉУЧИВАЊЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ЛИЦА			
1.1. Подстицати запошљавање у МСП			
1.1.1. Подстицај самозапошљавању	Око 80 лица	ЈСЗ, Филијала НСЗ КЛЕР	Буџетски фонд општине за подстицај запошљавању И буџет РС
1.1.2. Подстицај самозапошљавању	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.1.3. Субвенција послодавцима за нова радна места	Око 30 лица	ЈСЗ, Филијала НСЗ, Канцеларија за младе	Буџетски фонд општине за подстицај запошљавању Буџет РС
1.1.4. Субвенција послодавцима за нова радна места	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.2. Подстицати запошљавање младих			
3.2.1. Спровођење пакета услуга НСЗ за младе	По програму НСЗ	Филијала НСЗ, ЈСЗ, Канцеларија за младе	Буџет РС
3.2.2. Стручна пракса	54 лица	Филијала НСЗ, ЈСЗ, КЛЕР	Буџетски фонд општине
3.2.3. Стручна пракса			
	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.3. Остале активне мере			
1.3.1. Јавни радови	Око 140 лица	ЈСЗ НСЗ ЦСР	Буџетски фонд општине Буџет РС
1.3.2. Јавни радови	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.3.3. Субвенција запошљавање ОСИ	Квота НСЗ	Филијала НСЗ	Посебан буџетски фонд РС
1.3.4. Радно ангажовање корисника социјалне помоћи	Смањење броја корисника социјалне помоћи	Филијала НСЗ, Центар за социјални рад, ЈСЗ, савет за социјалну политику и др.	Буџет РС
1.3.5. Сајам запошљавања	Организован сајам	Филијала НСЗ, ЈСЗ	Буџет РС
1.3.6. Стицање практичних знања	Квота НСЗ	Филијала НСЗ	Буџет РС
1.3.7. Друге мере из програма НСЗ	Смањење броја незапослених	Филијала НСЗ	Буџет РС

2. УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ И УЛАГАЊЕ У ЉУДСКИ КАПИТАЛ

2.1. Повезивање образовања и тржишта рада			
2.1.1. Функционално основно образовање одраслих	По програму Министарства просвете	ОШ "Бук Караџић" и Филијала НСЗ	Министарство просвете НСЗ Буџет општине
2.1.2. Усаглашавање уписне политике средњих школа	Школовање за тражена занимања	Школска управа, Органи управе општине, ЈСЗ, послодавци	
2.1.3. Стручна пракса ученика и студената	Већа оспособљеност за рад у струци	Школе и послодавци	
2.1.4. Стипендирање студената	Помоћ при школовању дефицитарних занимања	Комисија за стипендирање, ЈСЗ	Буџет општине
2.1.5. Подстицај талентованим ученицима и студентима	По програму Министарства просвете	Регионални центар за таленте Бор, ЈСЗ	Буџет општине Бор Министарства просвете и омладине
2.1.6. Подршка образовним активностима НВО у функцији образовања и предузетничког оспособљавања	По одобреним пројектима	НВО	Буџет општине, Одговарајућа министарства, донатори
2.2. Каријерно саветовање и вођење - Професионална Оријентација			
2.2.1. Реализација програма ПО и каталога услуга у основним школама	Урађени и реализовани програми ПО и Каталога услуга ПО у свим основним школама	Базичне основне школе	Министарство просвете, пројекат, Буџет општине, донатори
2.2.2. Развој ПО у средњим школама	Реализација програма ПО и Каталога услуга ПО у свим средњим школама	Средње школе и Канцеларија за младе, , ученичке организације	Министарство просвете, пројекат, Буџет општине донатори
2.2.3. Развој ПО на факултету	Реализација Каталога услуга ПО	Технички факултет, Канцеларија за младе, студентске организације и остале НВО	Министарство просвете, Београдски универзитет, Буџет општине, донатори
2.2.4. Фестивал природних и техничких наука и Ноћ истраживача	Подигнута мотивација ученика за области природних и техничких наука	Технички факултет, Техничка школа, ОШ 3. октобар, ДМИ Бор Остали организатори	Министарства Донаторска средства, општина Бор, средства организатора
2.3. Додатно образовање и обуке			
2.3.1. Континуирано образовање одраслих	Повећана могућност задржавања и налажења посла	Регионални центар за континуирано образовање одраслих . Техничка школа	НСЗ, послодавци, заинтересовани појединци
2.3.2. Обука за предузетништво	Боља информисаност и већа предзнања за успешнији почетак пословања заинтересованих	Филијала НСЗ, образовне и друге институције и НВО	Буџет РС, Буџет општине, донације
3. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА ЗАПОШЉАВАЊА			
3.1. Јачање капацитета ЈСЗ и проширење области деловања на образовање одраслих	Развијено партнерство, оспособљени чланови, проширена област деловања на образовање одраслих	Органи општине	Буџет општине, Буџет РС, ИПА и друга донаторска средства
3.2. Јачање капацитета Филијале НСЗ	Децентрализован рад НСЗ, оспособљени стручњаци	Министарство за социјалну политику и запошљавање	Буџет РС, ИПА и друга донаторска средства
3.3 Унапређење рада Бизнис инкубатор центра	Унапређен рад Бизнис инкубатор центра	Органи општине, БИЦ, Удружење предузетника	Буџет општине
3.4. Развој модела интегрисаних услуга запошљавања	Развијено партнерство, развијени модели	ЈСЗ, Филијала НСЗ, Центар за социјални рад, школе	Буџет РС, Буџет општине
3.5. Уграђивање и повезивање политике запошљавања са другим политикама и документима	Предуслови за ефикаснију политику запошљавања	ЈСЗ, органи општине	Буџет општине, ИПА и друге донације

VI ФИНАНСИРАЊЕ ПРИОРИТЕТНИХ АКТИВНИХ МЕРА

У упутству за припрему Одлуке о буџету општине Бор за 2018. годину са пројекцијама за 2019. и 2010., у оквиру кога се утврђује и буџетски фонд за подстицај запошљавању, наводи се следеће:

Општина Бор ће обављати изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којим се регулише ова област у земљи. Сходно томе, општина ће наставити са пословима вођења политике локалног економског развоја.

Поред вршења законом обавезујућих активности, општина Бор ће радити у складу са приоритетима, стратешким циљевима и програмима који су дефинисани Стратегијом одрживог развоја општине Бор за период од 2011 до 2021. године.

Сходно визији развоја у будућности, општина Бор је утврдила следеће приоритете, стратешке циљеве и програме у 2018. години:

- Развој привреде и запошљавање,
- Отварање новог инвестиционог циклуса,
- Развој пољопривреде и села,
- Наставак успешне и професионалне сарадње са донаторима,
- Свеобухватна социјална заштита
- Развој културе и туризма".

У буџету општине Бор за 2018. годину, кроз посебан буџетски фонд за подстицај запошљавању, обезбеђено је значајно више средстава у односу на претходне године. Укупан износ планираних средстава за 2018. годину је 30.000.000,00 динара.

На основу сагледавања и анализе свеукупних прикупљених података везаних за општину Бор, предложене су мере које ће се финансирати. При томе се водило рачуна да то буду мере у које ће моћи да се укључи што више категорија теже запошљивих лица а посебно жене, лица са III и IV степеном образовања, неквалификовани, млади итд. у складу са подацима НСЗ о незапосленим лицима. Из средстава по ЈАПЗ-у финансираће се следеће финансијске приоритетне мере за 2018. годину:

1. Субвенција за samozapošljavanje – обзиром да да се налазимо у „декади предузетништва“, да се из

расположивих података види да је дошло до смањења запослености у предузетништву као и малих могућности запошљавања због недовољног отварања нових радних места, Локални савет за запошљавање је одлучио да предложи улагање средстава у ову меру која ће бити суфинансирана и из републичког буџета. Одобрава се за оснивање радње, задруге или другог облика предузетништва као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос, под условом да је лице на евиденцији НСЗ и да је завршило обуку за предузетништво код НСЗ или неке друге одговарајуће институције.

2. Субвенције послодавцима за отварање нових радних места – ово је стимулативна мера за послодавце за запошљавање нових и смањивање броја непријављених радника и ЈСЗ је одлучио да могу да је користе све категорије теже запошљивих лица у складу са дугорочним стратешким циљем повећања запошљавања у општини Бор. Ову меру суфинансира и буџет РС.

3. Јавни радови – мера која се добро показала свих претходних година. Ови радови су друштвено корисни за нашу општину и доприносе решавању неких еколошких, инфраструктурних и социјалних проблема и у складу са пројектима одобраваће се ангажовање лица из свих категорија теже запошљивих. Мера се суфинансира из републичког буџета.

5. Програм стручне праксе - мера која се у 2018. години не суфинансира из републичког буџета. Ова мера подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци за које је стечено одговарајуће образовање-квалификација ради обављања приправничког стажа односно стицања услова за полагање стручног испита кад је то законом или правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци. Програм је намењен незапосленим лицима са најмање средњим образовањем без обзира на године старости и реализује се без заснивања радног односа. Мера ће се самостално финансирати из буџетског фонда општине Бор а могу је користити лица која ће обављати стручну праксу у јавном сектору и институцијама које се финансирају из буџета. Разлога има више. У општинској управи и јавним предузећима се појавила потреба за додатном радном снагом због повећања обима посла, смањивања броја радника због одласка у пензију и напуштања радних места из других разлога а на снази је и даље забрана пријема нових радника.

ТАБЕЛА ФИНАНСИРАЊА ПРИОРИТЕТНИХ МЕРА ЗА 2018. ГОДИНУ

Мера/активност	Исход/очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Износ средстава
1. Мере које ће суфинансирати и Република Србија				
1.1. Подстицај samozapošljavaњу	Око 80 лица ће регистровати делатност	ЈСЗ, Филијала НСЗ, КЛЕР	Буџетски фонд општине за подстицај запошљавању Буџет РС	7.500.000,00 + средства из буџета РС (7.000.000,00)
1.2. Субвенције послодавцима за нова радна места	Око 30 лица ће бити упуслено	ЈСЗ, Филијала НСЗ	Буџетски фонд општине за подстицај запошљавању Буџет РС	2.500.000,00 + Средства из буџета РС (2.000.000,00)

1.4. Јавни радови	Око 140 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџетски фонд општине за подстицај запошљавању Буџет РС	10.000.000,00 + средства из буџета РС (9.000.000,00)
2. Мере које ће самостално финансирати Општински Буџетски фонд за подстицај запошљавању				
2.1. Стручна пракса	35 лица ВСС и ВПЦ 19 лица ССС	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџетски фонд општине за подстицај запошљавању	10.000.000,00
У К У П Н О:	Око 304 лица			30.000.000,00 + Средства из буџета РС

Уколико средства за суфинансирање не буду обезбеђена по основу конкурса Министарства за рад, запошљавање и социјалну политику, биће утрошена средства обезбеђена у буџетском фонду општине Бор, уз сагледавање потреба и могућности иницирања одговарајућег ребаланса буџета општине односно повећања наменских средстава у буџетском фонду за подстицај запошљавања.

Остале активне мере, активности у областима унапређења квалитета људских ресурса и унапређења институција запошљавања, финансираће се из средстава НСЗ, различитих ставки републичког буџета и буџета општине које се односе на образовање, социјалну заштиту, активности младих, рад органа и др., из средстава донација или припадају тзв. нефинансијским мерама и активностима.

VII МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА ЛАПЗ БОР ЗА 2018.ГОДИНУ

Локални акциони план запошљавања Бор за 2018. биће реализован непосредно кроз имплементацију његових приоритета, мера и активности, преко посебних пројеката и мера и активности других сродних стратегија и планова. Реализацију Локалног акционог плана запошљавања Бор пратиће континуирано Локални савет запошљавања, као превасходно стручно радно тело Скупштине општине Бор. Обзиром на неопходност сарадње са бројним другим субјектима политике запошљавања и образовања, оријентацију на повезивање различитих сродних политика и развој тзв. интегрисаних услуга у области запошљавања, Локални савет ће у свој рад (састанке, радне групе, истраживања, иницијативе, анализе, активности..) зависно од теме и њиховог интересовања укључивати представнике свих других субјеката. Такође ће остваривати сарадњу са осталим сличним телима општине Бор (Савет за социјалну политику, за младе, социјално-економски савет и др.) а посебно са локалним саветима запошљавања осталих општине у региону ради сагледавања потреба и могућности за евентуално заједничко деловање кроз заједнички савет запошљавања и реализацију заједничког акционог плана запошљавања.

Обзиром на изузетно изражен проблем незапослености у општини и ограниченост расположивих средстава у Буџетском фонду општине за подстицај запошљавања, Локални савет за запошљавање ће иницирати стално ажурирање приоритетних мера за подстицај запошљавању и повећање потребних

средстава кроз одговарајуће допуне ЛАПЗ, ребалансе буџета општине, повезивање и обједињавање различитих позиција општинског буџета, обезбеђивање средстава преко државних субвенција, донација, ИПА и осталих програма ЕУ.

Евалуација реализације Локалног акционог плана запошљавања вршиће се континуирано. Локални савет запошљавања ће сарађивати са партнерима, посебно приликом покретања захтева за ребалансом буџета општине, израде пројекта и конкурисања за средства донатора. Комплетна оцена реализације Локалног акционог плана запошљавања за 2018. биће дата у оквиру израде и доношења ЛАПЗ за 2019.годину.